

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

עורזה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

הדושי חולין פרק העור והרוטב

גדול עולה עמו טמא דר' מאיר מפרי' ור' שמעון או פליגי בשעמיה פליגי
 וזו לא נעמיה משום שחיטה מכשרת ולא דם הוא. ומאי דקאמרינן ומ' ט'
 חין נעמיה חי נמי חינו כמיהו לרוחא דמילתא איתמר :

דף קכח א בנתקנה הרם בין סימן לסימן . פי' רס"ו ו' כשנתו הדם
 על האבר . ואם תאמר ולשמעינן נישו על הדלעת כדפליגי בה רבי ור'
 חייא כפרק הסוחט . ויש לומר דרובא אשמועינן שאין בהם נעמיה
 יד לאבר . א"כ אחוה בקטן ואין גדול עולה עמו : **המשותפה** לחי
 דלעת אסרה כפי ר' ורמיה מהו שתעשה יד לחכמה . פי' אם נגע
 שומחה בלוחו חני של ע"ה מהו סיבה יד להכניס לה שומחה מי חזרין
 וכו' שיהא אוכל שחי אהיה יכול להאכילו לחכמים עניה כעלמא הוא
 ולא סרוף הוא עומד ולהתוך ממנה ואינו יד או דילמא כיון דמחבר יד הוא
 אהיה ליה כשאר ידות אוכלין שאף על פי שאין אוכל אלא עין בעלמא
 אינטיק יד לאוכל . ואם תאמר הרי היא עומה שומחה כגדה או כפרך
 ושמחה כדה שני ואפילו להאן דאמר שומחה בית הסתרים אינה משומחה
 ובשעת פריסתה ממנה מקבל שומחה . חי נמי חכורי אוכלין כמאן דמפרתי
 דמו כדליתא כפרק בהמה . איכא למימר שאני שומחה ע"ה דרבנן היא
 כדליתא כפרק אהר רבי עקיבא וכו' בעינן לעינן שומחה דלורייתא .
 ויש לפרש דהכי מיבעיא ל' אם נעשה חני' התוהר יד לחי' אסור להוילי
 ושומחה שבה לטוב או דילמא כיון שזה מותר וזה אסור להתוך ממנו חי'
 עומד חי' יד שכל העומד להתוך ולסרוף כסרוף ובתוך דמי :

ע"ב איהבי חפילו בשר גמז לא סלקא דעתך וגו' . הקשה
 בתוספות דהבא חשמה וכדכר נעשה חליפין מן
 תחלויה וגיב שפתים ואלו בגדה פרק דם הכרה אמרינן מה עגם שגברא
 נישו ואין גזשו מחליף וכו' וסריך והרי בשר גזשו מחליף ומשני מקומו
 נעשית ללקח . ופירכו דהבא מעניינה דקרא והתם מעניינה דקרא
 התם מעניינה דקרא דוחי' דעגם דעגם נמי פעמים מתרפא קנת ואין
 יחככה נראית אלא מסהו אכל חי' מתרפא ככתחלה וכשר נמי חי'נו
 מתרפא ככתחלה שהרי נעשה מקומו ללקח . הכא דוחי' דמת מה מיתה
 ושחי' עושה חליפין אף כל שאינו עש' חליפין כלל אבל כשר אע"פ שמתקומו
 נעשה ללקח ואינו חוזר לכוחו שהיה מות קנת נעשה חליפין :

דף קכט ע"א אמאי שומחה בית הסתרי היא . הכא לא מטי
 למימר בשעת פרישתו מחליפין ומקבלת
 שומחה מחליפין א"כ חכורי אוכלין כמאן דמפרתי דמו דמייירו כנו, שלא נשח'
 בו יותר בשר ואין עליו טום דין אבר מן החי כך פירשו בתוספות . ובכר
 הרמב"ן ז"ל דמיהו הוה מטי לחוקומו כגון סיס עליו בשר הרבה שנידין
 נשאר עליו כדי להעלות ארוכה אלא שהתוך בשר לגמרי משמע :

ואמרי ליה שני ליה לרבי מאיר בין שומחה דכעיה הכשר לטומאה ולא
 בעיה הכשר . פירש ה"ה דפרק בהמה התקשה הוכשר העובר בשחיט'
 אמו ועדיין האבר הטמא מחובר בו וטמא אכל במשעינו מן הכשר

נריך הכשר וכיון נריך הכשר ולא הוכשר קודם חתיכה היאך קיבל
 שומחה מאביו . ואם תאמר פשיטא וכי עדיפא שומחה בית הסתרים
 משאר שומחה דלח תבשי הכשר ורבי אבא בר ממל איך יתלוך על זה .
 ועוד דהוה ליה למימר ובה לא יוכשר ואיך מקבל שומחה מאביו . יש
 לומר דרבי אבא בר ממל הוה סבורא ליה דכיון דתתמלה שומחה חמורה
 על גב אביו לא הוה נריך הכשר ובה ר' אסי יתלוך על ר' אבא בר ממל
 ואמר דשני לר' יוסי בין שומחה דכעיה הכשר כלומר דודאי ר' מאיר
 סבורא ליה הכא דכעיה הכשר כלומר דלא סביר רבי מאיר דלא
 ליכשי הכשר משום דתתמלה שומחה חמורה על גבי אביו כיון דמעשה
 עין בעלמא שמש . וכיון שכן חפילו לר' מאיר נריך הכשר . והכא מדלח
 קמני אלא מחשבה משמע דלא נריך הכשר ואם כן קשיא . ופריך
 דלמא כשהוכשר ופשיטא ליה לתנא שנידין הכשר ולא מטי לה . ורבה
 בר בר חנה לא הכין דברי רבא ורב אסי עד שפירסו לו רבא ואמר לו
 דמעשה עין בעלמא שמש ולכן פשיטא דלרביה הכשר . ואם תאמר
 למאן לן לאוקומה כרבי מאיר דאמר שומחה בית הסתרים שומחה וזא קמי'
 לאוקומה חפילו לרבנן דכמסתב כרה אמרינן דכל שסומו לטמא שומחה
 חמורה אין נריך לה הכשר מים ולא הכשר שרץ והכי מפורש במסכת
 גדה פ"ב ס"מ . ו' דהתם דוקא בשסומו לטמא שומחה חמורה חממה
 עמו אבל אגב אביו כי הכי נריך הוא למגע שומחה אביו .

ע"ב ודלמא טעמא דרבי שמעון או כדכר או כדר' יוחנן .
 ואם תאמר אמאי לא חקשי מינה כפי' דר' יוחנן
 אדר' יוחנן דהא רב אסי משמיה דר' יוחנן אמרה . יש לומר דאי
 מהתם הוה אמרינן חמורא נישו וחליבא דר' יוחנן . ועדיפא מיניה
 חקשי לרב אסי נופי' מאי טעמא דחיק נפשיה כולי האי דילמא טעמא
 דר' שמעון או כדכר או כדר' יוחנן . אי נמי משום דר' יוחנן לאו
 טעמיה דר' שמעון מפרש לעיל אלא טעמא דרבי מאיר דאבר מן הדל
 בכתמה אחוה בקטן ואין גדול עולה עמו הוא ונעשה לו יד דר' שמעון כר'
 יוסי סבורא ליה : **א"ר** לעולם אסיפא ולאו אהבר אלא הכשר .
 הקשה הרמב"ן ז"ל כיון דר' יוחנן נופיה אהר בשליה פרק גיד הכשה ולא
 תחבל הנפש עם הכשר זו אבר מן החי וכשר בשדה טרפה זה בשר מן
 החי אם כן בשר מן החי דאסור לבני נח מלגן דפסוק זה ישראל לאמר
 ולא לבני נח . ותירך דהא דכתיב לא תחבל הנפש עם הכשר משמע
 ליה לר' יוחנן דבר שהוא כנפש שחינו עושה חליפין כלל והיינו אבר ואיך
 בכל זה בשר אכל בבני נח כתיב אך בשר כנפשו דמו לא תאכלו כלומר
 לא הכשר כנפשו . ואפילו בשר מן החי משמע ולפיכך קרי ליה ר' יוחנן
 דר' שמעון דאמר לא הוכשרו משום דאוכל שאי אהיה יכול להאכילו
 לחכמים אמאי קמני לא הוכשרו הוה ליה למימר ר' שמעון מטאר .
 יש לומר דלוידי דקאמר קמא קמא הוכשרו אמר אינו נמי לא
 הוכשרו :

סליק פרק העור והרוטב

פרק הזרוע

מתנות ניתנו לכל כהן חפילו לעם הארץ . וכן מפורש בירושלמי ונתנו
 לכהן לכל כהן סירנה בין לכהן מבר בין לכהן עם הארץ . ואף על פי
 שאתרוה בירושלמי גבי חלת כותי בארץ ובחובה לארץ מכל תקום מיניה
 שמעינן דכל כהן סירנה דקאמרינן ר"ל בין חכר בין עם הארץ אלא
 מתנות לכל כהן ניתנות והבא אמרינן דאין נותנין מתנות אלא להבד
 פירכו בתוספות דהבא מיירי כשיש כהן עם הארץ ולא אסור ליתן
 לעם הארץ . והביה דמסתב חלה בשאין עם כהן חכר שמוטב שיתנם
 לכהן עם הארץ ממי שלא יתנם לשום כהן וקתממע לן כמי דכותן שאיך
 שם כהן חכר אינו נריך לפעכם עד שימלא כהן חכר או יאסור וישלח
 לתקום אחר : **דא** עשיר תשלם אהר ר' חסדא מדת חסידות שני
 כאן . ואם תאמר והא תשלם קאמר וכדאקשינן לעיל . יש לומר דרבנן
 לאו תשלם קאמר אלא שתכלל דבריהם אמו אומרים הא עשיר אינו פטור
 אלא משלם ומשום מדת חסידות . ורבנן בתרמי פליגי אדרבי אליעזר
 דבעי בחותה שיש פטור לגמרי ואפילו מדת חסידות אין כאן . ובשערי
 אף על פי ששעה שלא כהונן אינו תשלם כדוינן אלא כותן משום מדת
 חסידות : **לא** גריבא דלתי ליה . ואקשינן מי דלתי ליה מאי
 למימרה . ה"ה דהוה מי לאקשווי אי הכי חפילו חיה וסוק נמי אלא
 דעדיפא

דף קל ע"ב קאמעיל חולין לעורה . תכלן משמע
 דחולין בעורה דלורייתא דמי לאו
 הוא קושיא דלמא חולין חייבים בחזה ושוק מדלורייתא ומניף להו בעורה
 מדלורייתא . והכי נמי משמע בפרק המוכר את הספינה (דף פ"ב ע"ב)
 ודילמא לאו בכורים ניתנו וקא מעיל חולין לעורה . וא"ל דהא בוכרים
 בערק כל התדיר (דף כ"ב ע"ב) משמע דלוינו דלורייתא דמתן התם וככולן
 הבהיט רשאין לשנות באביבתן לאוכלן ללויין שלוקין ומכושלין ולפת
 לתוכן תכלין של חולין ואי דלורייתא היאך מביאין עם תכלין של חולין .
 ויש לומר שלא אסרו אלא כשהביאן לעשות בהן כעין הקרפה כי הכא
 דמניף להו . ובההיא דכבורים דמניף להו נמי . ומדע לך דהא נכנסין
 שם כנגדי חול . והלא סהיה מביא כשנתו חולין לעורה ומקדישו וסותך
 ירו עליה . והרמב"ם ז"ל שכתב בהלכות שחיטה פרק שני דלשור
 ל: כנים עם חפילו לחם ופירות . כתב הרשב"א ז"ל דלא נראו דבריו
 אלא אם כן דעתו לומר לחם כלחמי מודה ופירות כבורים : כגון שאין
 ניתנין מתנות לכהן עם הארץ . א"ל דמתן במסכת חלה פרק חמור והרוב
 כמתן לכל כהן החרמים והכבורות ופדיון הבן ופדיון פטר חמור והרוב
 והלחיים והקיים וראשית הגז והכבורים רבי יהודה אוסר בכבורים אלא

חרושי חורין

פרק הורוץ

קד

דעדיפא ליה לאקשווי במתנות גוטיהו דמיירי בהו ופריק דחמי ליריה
בגבוליהו ושאלי חוה ושוק דכביס משלח גבוה קא זכו ולאחר הקרנה
והפרשה אבל מתנות ממון כהן הם: איך דך בהם אלא תשעת
הרמה ואילך. איכא למידק אדרבא את אשר ירמו בעתידים לתרום
הכתוב מדבר ומיניה גמדין בפרק אלו הגטרפין האוכל טבל במיתה
דבעתידים לתרום הכתוב מדבר. ותיירו בתוספות לודאי מדכתיב
אשר ירמו ולא כתיב אשר הירמו שמעיין דכטבל במיתה דבעתידים
לתרום הכתוב מדבר ומיירו תדמך אשר ירמו לה' אשמועינן דאין לגבוה
אלא ששעת הרמה ואילך:

דף קלא ע"א ד"ג

שבעה נכסי כהן תרומה ותרומת מעשר
והחלה והדמאי והבכורים הקרן
והחושם. ויף על פי שיש אחרים שהם ממון כהן כגון המתנות והאשית
הגו וקריו הכן ופדיון פטר חמור וכיוצא בהן הכא לא חשיב אלא אותן
שיש בהן קדושה אבל בהכך פשיטא דחולין גמורין גיבאו אבל בהני שבעה
אשמועינן דאף על גב דיש בהן קדושה ממון כן. וקרן וחומש של אוכל
תרומה כגונג קאמר ולא בגוה גבר כמו שפי' רש"י ו' ו' והא דקתני ספר
תורה פי' הרמב"ם ו' דהא קת"ל דאפילו ס' שאין גופו ממון ואינו אלא
לראיה שבו ומיילי לא נתקנו בכספא אפ"כ לוקחין אותו כהן:

ע"ב לא

תלקט לעני להודיר לעני על שלו. פי' דהוה ליה
למתכב ולקט קטירך לא תלקט מעובד אומם לעני ולגר
דהכי אורחא לא תעשה זה ומעט זה לא תלקט אלא מעובד לעני ומדמיה
דבדיבוריה שעת מינה להודיר העני על שלו כלומר דרמזתה את לעני לא
תלקט: מעשר עני המתחלק במוך הכית טובת הגאה לבעלים.
פי' רש"י ו' דכיון דמתחלק במוך הכית טובת הגאה לבעלים דכדור לתת
לכל מי שירגה. ואינו מחוור דאם כן אפילו מעשר ראשון נמי.
ובתוספות פירשו דהכי קאמר מעשר עני במוך המתחלק במוך הכית לפי
שטי וזנים יש במעשר כדמניא כספא כתוב אחד אומר מן שלש שנים
תוילא את כל מעשר כבודאך והכנת בעשריך וכתוב אחד אומר כי תכלה
לעשר את כל מעשר כבודאך בשנה השלישית שנת המעשר ונתת הא כיכר
עד הפסח מחלקו במוך הכית ומכאן ואילך מניחו בחון. כלומר עד
הפסח שהוא זמן גשמים אם מניחו בחון מתפסד בגמי שנה לפיכך
אמרה תורה שכיבדים בשוכה ונתת תלמד שיש לו טובת הגאה בו שיתגלה
למי שירגה דכתיב ונתת אכל מפסח ואילך מניחו בחון ונתת שעת ואילך
ומניחו בחון וכל הרגה לטובל וכו' ויין לו בו חמותה שעת ואילך
פוס טובת הגאה. והכי מוכח נמי בפרק בתרא דדברים דכתיב 'אוסר
מעשר עני בחוור הגאה ובכריתתה שרי ומשני כהן במעשר עני המתחלק
במוך הכית דכתיב ביה נתינה כהן במעשר עני במתחלק בגורן דכתיב
ביה הגאה: וכל דבר שאינו בקדושה כגון הורוץ והחליים והקב"
אין מויליין אותו מירם אלא לא יאקרי עש כגון ורוע ולא רוע ומאי
גיור מעשר ראשון ולכפר דקנסיהו עורא. ואם תאמר ולמה לא תירן
דמ' קתני דאין מויליין אותו מידן משום דמסקפא ליה לברייתא או
יאקרו עש או לא עש ואיתא כרב. יש לומר דניחא לי לתרועי דלמעשה
ראשון מיירי דכיון דקתני וכל דבר שאינו בקדושה משמע דמיירי בדבר
דמדינא הוא לכהן אלא דכיון דלית דבר שבקדושה לא קפדין מי איתיה
ביד לוי וניחא במעשר ראשון דמדינא הוא לכהן אחר קנסא אלא דכיון
דדבר שאין לו קדושה הוה לא קפדין לא איתיה בידי לוי אבל מי מירן
דמתנות מיירי ומשום דמסקפא לי מי איתיה בידי לוי אבל מי מירן
למה אחר וכל דבר שאינו בקדושה הוא טמא לאו משום קדושה ואינה
קדושה הוא אלא משום דמדינא אין מויליין מספקא דהמ"ה. ואם
תאמר ומקשה מאי סבירא ליה. יש לומר דמקשה סבירא ליה דכל דבר
שאינו בקדושה לאו דוקא אלא דקושטא קא נקיס ואגב גררא דרישא.
כן נראה לי: ודא דאמרין מעשר ראשון ולכפר דקנסיהו עורא
אליבא דר' אלעזר בן עזריה אחר דסבירא ליה דמדינא מעשר ראשון אף
לכהן וקנסא דקנסיהו עורא לפניהם לכהן ולא ללוי אלא דכיון דדבר
שאינו בקדושה הוא לא קפדין להויליא מידן אבל לר"ע דסבירא ליה
דמדינא מעשר ראשון ללוי דוקא קנסא דעורא בוי שיתגנו אף לכהן
לאיזה שירגה. ואם כן לא מיתני ליה דבר שאינו בקדושה אלא מויליין
דאפילו לכתלה נתתין לו דקנסא דעורא לתמו לאיזה שירגה והילכך
פשיטא דאין מויליין ואפילו שוי דבר שבקדושה:

דף קלב ע"ב דאמר

דבא הדין עם הטבח. וקשה לי
ולרבען הדין עם הטבח מנא ליה.
יש לומר דהוה ליה למימר זוכה כוכב ממי וכוני שעת מינה הדין עם
הטבח ור' אלעזר וכוני לא דריש: זאת אמרת הדין עם הטבח.
פי' שאף על פי שהטבח שחט לוישראל אחר אינו יכול לדחות הכסו ולומר
לו לאו בעל דברים דודי את זיל אלא לבעלים אלא הדין עמו דנותן לו.
ולאו למיחרת שאם נתן לבעלים או מברן לאחר שיחא הטבח חייב לתת

לכהן דהא קיימא לן כרב חסדא דאמר המוין מתנות כהונה או שאכלן
פטור. ואפי' טבח נמי לא משתרי ליה וזו דהא לאו דידה הוה כהונה
אלא שאם הם ענין שחייב השוחט לתתם לכהן ואינו יכול לדחותו:
אפילו כהן טבח במשמע. פירש רש"י ו' אפילו בשוחט כהמתן
למכרה לאחרים דלא פטרמו תורה אלא כשוחט לעמלו. ושתיים ושלש
שבתות דפטור היבא דלא פטרמו תורה אלא כשוחט לעמלו. ושתיים ושלש
מילתא שהיה שוחט לאחרים אלא שחא הוא שוחט לעמלו ואם רכבו אחר'
ימכור להם ממה ששחט לעמלו. ואם קבע מסתא מוכחא מילת' ותייב
מיד. אבל בתוספות פי' דדוקא בשוחט לישראל אבל בשל גמנו פטור
לעולם דרמזתה פטוריה לעולם תדע לך דאם איתא מי איכא למימר
דטעי רבי טבלא דבאורייתא אלא ודאי מדגיג כל היבא דשלג הוה טובח
ושלו הוא מוכר פטור לעולם דבאורייתא אלא דרבנן הוה דגוור בשלו
כשהוא טבח ליתן מתנות כדי שלא ירגילו טבחי ישראל לשפך כהנים
עמהם לפטור את המתנות. וזמנחת תורת מתנות משתפחת והילכך עד
שלש שבתות דליכא למימר דלא קבע לא גזרו ואוקמוה אדיתא דבאורייתא
מכאן ואילך לא וחי קבע מסתא דמוכחא מילתא אפילו מיד ר' טבלא
לא שניע ליה האו קקנת: ויל' אשתתיף בהרי טבח דמגו דפטרת
לכו מתנתא משתפי לך. הקשה הרשב"א ו' ומאי שנא מגבי הכא על
התיישה למאן דחייב בחיי מתנות. ויש לומר דהתם כל שיות שבו חייב
דהא אית להו לרבנן שה ואפילו מקלת שה וכיון שאין כהן אלא חני שיש
נותן כל שיות דבו דהם חני מתנות אבל כהן שכולו שה לא מלניו במתנות
אל כהן כולו פטורות וחלוני חייבות כיון דמקנתן פטורות משום חלקן
אל כהן כולו פטורות: איין נאכלות אלא לוי לאו דוקא דהא תנן
בזבחים בפרק התדיר וכוכלן הכהני' רשאין לשנות באכילתן לחבין ללויין
שלקין ומטעמים ועלה אחרת לתסאה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין
ואמרינן נמי בסמוך אי כסוייא מדיב דאיב דמח אי לקדשה איירי דמתתך
לכו וכו' אלאה אפילו בקדשה אכיל להו. אלא הכא הכי קאמר איין
נאכלות אלא להגאה ולתענוג כדרך שהמלכים אוכלין וכל אחד לפי
מטעמיהו אשר אהב: בר"א מכות לא תעשה אבל במנות עשה
כגון אומר לו עשה סוכה ואינו עושה לולב ואינו עושה מכין אותו עד
שתגא נפשו. נראה לי דמלות לא תעשה ועשה לאו דוקא אלא הכא
קאמר כמה דברים אמורים דמלקין אותו ארבעי ותו לא במנות לא תעשה
ר"ל שמכין אותו ואומר לו לא תעשה עוד מה ששעטת: ואז כיון שהטכריב
עושה לא מלקיין ליה ותו כיון שעבר סוכות ולא טבל לולב או שלא יב
סוכה כיון דלית ליה פו למיתב סוכה וליטול לולב מלקיין ליה ארבעי'
חסר אחת ותו לא וכן אם אכל חמץ בפסח אחר שהעביר עשויה אכל
אם היה בפסח והיה אוכל חמץ מלקיין ליה ולא רנה לעמוד מלאכול
חמץ אפ"כ דמלות לא תעשה הוא מחיין ליה תו עד שיאמר רונה אני או
עד שתגא נפשו ככ"ל:

דף קלד ע"א לא שנו

אלא ששקל לעמלו אבל שקל לו טבח
הדין עם הטבח. יש שפירשו והדין
אף עם הטבח קאמר ורנה מזה גובה ורנה מזה גובה. ורב אחי סבר
הדין עם הלוקח דוקא שהוא הויקן שאכלן. ופרווייכו סבירא ליה דלא
כרב חסדא קיימא דאמר המוין מתנות כהונה או שאכלן פטור מלשם.
ואין פירוש זה עיקרו דמדקס' ד' לאוקופי פלוגתייהו בדרב חסדא דאמר
גול ולא נתיאשו בעלים רנה מזה גובה רנה מזה גובה שעת מינה דהאי
פירושא ליתא דלפי פי' זה רב כרב חסדא ורב אחי דלא כרב חסדא אלא
כרב פלוגתייהו ואם איתא הכי קאמר רב אחי הדין עם השני והא בר
פלוגתייהו דרב חסדא סבירא ליה הדין עם הראשון דהיינו הגזול על כן
יש לפרש דמשיקרא קא סלקא דעמך דרב פרוין עם הטבח דוקא קאמר
שהוא הגזול דלית ליה דרב חסדא דגזל ורב אחי סבר הדין אף עמו קאמר
דכולי עלמא לית ליה דרב חסדא דמיוק מתנות וכו' ולפי זה הסי' נמי
עסקינן דאי לא אכלן אפילו למאן דלית ליה רנה מזה גובה רנה מזה גובה
הדין עם האחרון דבגולה קיימת ליבא מתן דפליג אלא כשאלה.
ומיירו למאי דאסיק' דפליגי בתמונה כהונה אי בגולת דבאיתתיהו בעייתיהו
פליגי דרב סבר הדין עם הטבח שהרי משתרי ליה. וזו דכהן חייב
לשלם ואסור לו למכור חלק כהנים ולעשות עליהם גזולן לשיכך חייב
לחזירין לכהן ורב אחי סבר קתני לאו מידי עבד ושני חייב להפריש
דאיתתיהו ברשותיה. ובזה הרשב"א ו' ומיכו למאי דאסיק' דמתנות
כהונה בגולות או אינו בגולות פליגי דאף עם הטבח קאמר ורב אחי
דוקא עם הלוקח והכי איתא בכבא קמח פרק הגזול: אלא תשוב
יתירה למה לי. פירש מי אחרת בשלמא דכל היבא דליבא כתיב תשוב
למחיהם בביתו עד שידמות לו עניים ויתנם להם נוחא תעוב יתירא
דלסבי הוא דאחא לרבוי דאפילו דליכא עניים תעוב לבעלים וחי במקום
שאינו משתדור הוא יביאם לביתו אלא אי אחרת דכל היבא דליכא עניים
וכך

חדושי חזקין פרק ראשית הגו

בעגלים לא ימלוג את הורוע בלומר דמחזוריותא עור הורוע גיטל עט
הורוע ולפיכך לא ימלוג כדו שכל יסידר סעור ולי קבליך עור הורוע
מחא חתיי יס לומר דהורוע כמות שהוא כסעמא זכיהא משמע ומדע לך
דלא לא מרעין מהא דהחיים עור סכלי אלא לער סבראשי כנסיס
וחק סכתייסיס וכו' כל למומר דמקורוע מרעין ליה ולחתיי כדורסי
חורוע דחייטי ימין עוקת רומח כדור • ואז כל כליד תמא דחייטי רוע
סכחולין משמע כדליתא בסמוך :

יובס הוא בתמנות ויחיו שלו תשבו ימיהא למה לי ומיין למקיר כדמו
כן נהלכי :

עייב הכי נרס רס' ז'ל מקוס סהנו למלוג בעגלים לא
יפצוט את הורוע • טירס דחף על גב דמחזוריותא
אינו חייב אלא בורוע מופסט דמנא חייטי דמי הורוע הא חוקימנא לימין
הורוע המיומן סכורוע כדליתא בסמוך • אלא חלפי מהנהא לוייתן ליה
עט העור ומאוס עין יפס • אבל הכי ז'ל גרויס מקוס סהנו למלוג

סליק פרק הורוע

פרק ראשית הגו

תמנות כתרומה ואפילו בחוקי מקומות בתמנות הוא סתקנו אבל בראשית
הגו לא תקנו אלא כהו כה' חלפתי אבל בסאר מקומות חוכה לארץ כל
סלין תרומות ומעשרות כהנות סס אף תמנות כן • ועוד דכין דקיימת
לך כד' חלפתי מאוס דהגו וימין דהגו נסוג אן מני כיון דכגו כמתנות
כד' חלפתי כיון דכגו סהנו דחין כאן איסור דמן תרומה נתיבא נתיבא
מורי תרומה • והרמב"ן ז"ל כתב שחפילו לדבר ר' אלפסי דוקא בראשי
הגו אמר דכחוס לארץ לא אבל תמנות תקנו בכל מקוס כמו סתקנו חלה
בכל מקוס ולא ראשית הגו כמו שלא תקנו תרומה ואפילו בחוקי מקומות
סתקנו תרומה ולא משמע דחולא ראשית הגו מאוס דלא קדים ולא טביל
כדלוקא והלכך כהגו ביה קולא אבל תמנות עשאוס כחלה פהנות בכל
מקוס • והרמב"ם ז"ל דלכל יס חלה ויחיו כל סרס וחטו עליה סמא
משכח תורת חלה • וכן בתמנות הכל סחטין ולוקחין הורוע והחיים
וכו' וכתב להסכת תורת תמנות סכאה ת"ס לי דמורייתא לי דרענן
נהגין הן בכל מקוס ובכל זמן אלא סלין כח סתת ולקנים • וכדלוקא
דכין דכחוסה מכלוקן משמע דתמנות נובת בכל מקוס ובכל זמן מאוס
דחשכין דהגו בראשית הגו כד' אפלי לא מרסי' חילתא למלתא להסבי
קולא בתמנות • והמחמר תמא עליו כדס • וכן ספק הרמב"ם ז"ל
ספק ט' סהכות ככורים וסאר תמנות כהנוס דמתמין דהגת כין
בארץ כין בחולה לארץ • ובראשית הגו פרקי' ספק כרבי אלפסי דדוקא
בארץ נובת אבל לא בחולה לארץ • ה"ג ר' חננאל ז"ל סכן כהניס
זכרוס לחלום • ופרס כהניס דכור חפילו בהמה של כהניס קדיס
דכורס אבל במעשר כהמה ובראשית הגו פשוטין • וקסא דהא רמב"ם
דכתן הוס והיט מעשר מרסר חלפי עגלי ולדברי רש"י ז"ל נמי קסא
שהוא גורס כפני כסן • ופי' כפני היות זמן סלין כן במעשר סלינו כובס
אלא כפני היות • ולמנו מחור דהא ר' אלעזר לסאר חורכן הוס • לא
ה"ג לפני ופי' שמעבר כהמה קדיס לפני ולחור • ובתנן קרע למשיע
פשירי ולאחר עטר פשירי וכו' מה סלין כן בכבור וראשית הגו •
וכ"ע :

בהגותין • דא הססיק ליתנו לו עד סכנכו פטור • פי' רש"י ז"ל
מאוס דקדיסיה כפני וסחלו ליה כמתיק מתנו כהנוס לי סכנכו ואס סתמר
אס כן חמלי לא חמר מסייע ליה לרב סחלו • יס לומר דלי מתמיתין
הוס חמוכ • כגון שגו אחת ולכעו • וכן כולס סלא כול כלל חייב וקמ"ל
סלין מנטרין לסאר כניס • ונמלא בתוספות רבותינו הרמב"ם ז"ל
סכפירוסים הרמב"ם ז"ל ומכתיב ידו נמלא מכתב ידו פירס כחילס
סלא הססיק לימין עד סכנכו קודם סגו חתס לאן סלא כל כלל חייב עד
הרמב"ן ז"ל ונמלא פועיל לו כתיבתו והגתו • ופרס ז"ל סחלו
תמא חמלי אינו חייב אף על פי סכנכו דהא מסתרי ליה ואטו מי גרע
מפורע חוכו • וכ"ע : דא דתנן מנה ופרס דברי ר' דוסא • פי'
רש"י ז"ל כל אחת ואחת גזוזת מנה ופרס אבל בתוספתא משמע סכין
כולן גזוזת מנה מנה ופרס סהס סכניס וחמס סלעים דתינא חמסס
דחלוס גזוזת מנה ופרס סכן חמס וסכניס סלעים חייב בראשית
הגו דברי רבי דוסא חלמא מנה מנה ופרס כין כולן קחמ' • ואס סתמר
חמלי קתני מנה מנה ופרס ליחתי סלס מנין • מירן רמב"ן ז"ל סתחלו'
גזוזת סתי פעמיס כסגה ומנטרפו הן דמחשע על חרס הוא ולסכי קחמ'
רבי דוסא מנה מנה • ככל גוים סתן סלס מנין מנטרפות וחייסות וחסמיס
אומריס חפילו גזוזת כל סכן כפלט אחת • וכלכד טיכוס כסס כסוף כדי
הפרס דהיינו סלים • ומיזו איכא למירק לחלן דלומר כל סכן דמתני'
הוי ססיס היכי קתני כל סהלו דהא ליכא כין רבי דוסא לרענן אלא
פורח דלרבי דוסא סכניס וחמס סלעים ולרענן ססיס • אבל לפיכך
רש"י ז"ל ניחא דחיידי דלמר סגן קחמא סיעורא דהא חמר אינו סעורא

דפקלה ע"א לפרות הא בעיא סתמדה וסטרס • לאו
לחיימה דמקדיס גיזס כפי העמדה
והערכה לא כיון סקדיס הכסמה כמו סהכמה לריבא העמדה והערכה
אף כל סכמה כריך כן • ואס סתמר חמלי לא קחמ' סס עמי' והעריך
ואחר כך גו ופדה • מירלו בתוספות דכסני עדיה • לריך העמדה
סעמיר והעריך כחוס והערכה סיינו פליה :

עייב ואב"א מריווייהו לרבי חלפתי מלאך נפקא • נראה לי
דס' פ' חלפתי כליה חלפי חמלי דחמין וסכירא
ליה דסופסות כותי פטור כתרומה היכך יליך מילאס דגך פטורא
דכותי ואיסקר ליה כמך למעוטי סופסות יסחל' • ולי בעית לימח
דלר' חלפתי ג"כ סכר כתיי פליה דסופסות כותי כתרומה חייב וסופסות
כותי וסופסות יסחל' מלאך נפקא :

דפקלו ע"א ביתך דרך ביתך • ואס סתמר חמלי לא
חמריין ביתך למעוטי סופסות דכותי
כדחמריין בכל הני דלעיל • מירן הרמב"ם ז"ל תסוס דמיוז חוכה סדר
הוא ולסמירה עשו וספילו כסופסות דכותי יסחל' דהר כה חייב דחמו
מי גרע ביה זס סל סופסות חביט סל כותי יסחל' דהרבי חייב לעשות
כו מוזה • וקסא גכי ככורים חמלי לא חמר א"ך למעוטי סופסות
כותי • וכ"ע :

עייב ר' יצחק אומר תסוס ר' אלפסי בית סחלי אומריס חין
תורמין וביט הלל אומריס תורמין • הקסס
פרסב"א ז"ל מירי הוא טעמא חלל לר' אלפסי הא כהדיס קתני בית סחלי
אומריס חין תורמין וביט הלל אומריס תורמין ומירן דמת"ן דר' יצחק
כדיא רחיס דכין דסכירא ליה דלא נחלקו בית סחלי וביט הלל דכדי זס
ור' אלפסי לא חמר • ויס סתכו דהכי גרסינן ר' יצחק תסוס ר' אפלי
בית סחלי אומריס תורמין וביט הלל אומריס חין תורמין ומדר' אלפסי
איכא דביט הלל נוכחא אלא כסנס חחלות לא ומלא כן גוס כנסחלות סלנו
לחו משמיה דרבי חלפתי חמר' ד' יצחק חלל חמרי' דר' חלעזר ומכל
מקוס חדמנא קחמא כדיא רחיס וכן עיקר • ברוג • עלמא סתת סכי
כד' חלפתי בראשית הגו • כתב רש"י ז"ל וס' למתנות וכו' דלכחור'
הכי משמע דלר' חלפתי פרווייסו כמניס עיכס גמר לה וכוין דכחמ'
כהו כותיה כחחית נמי ויהגו כותיה • אלא דליכא למירק חמלי קטס
הכא וכפרק סלוח הקן ראשית הגו לימא כמתנות ובראשית' הגו ומה סכתב
רש"י ז"ל דת"ס נקט ראשית הגו מאוס דכרייתא בראשית הגו איירי
ועלה חמר' חלפתי ראשית הגו אינו נובת אלא בארץ • לימא דהררע
מתנות פתח ככרייתא דר' חלפתי וכדכתיב ר' חלפתי אומר תמנות חין
כהנות אלא בארץ וכן הוה ר' חלפתי אומר ראשית הגו אינו נובת אלא
בארץ • ולפיכך סכס הרמב"ן ז"ל דדוקא בראשית הגו נהגו כותיה
וכיון דהגו כותיה נהגו אבל בתמנות לא נהגו הלכך תמנות כובת
ספילו בחונה לארץ • וכדכרין נראה עיקר דהא ככולס פירקן דבורוע
משמע דחפילו כככל נהגו דחמריין דרע קטיס חמח' ורב כמתן קטיס
גלימא חלמא חמנות כובת הן כחוכה לארץ וכן כמסכת ימות אמריין
חמו חכרי כככל וגורו סלס כסכיל סלס והדא מינייהו על הכסר מפני
המתנות • ואס סתמר ומה דאו על כסס לנהגו בראשית הגו כד' חלפתי
ופרכן בתמנות • יס לומר דטעמא דמנהגא מאוס דחוקוס ראשי' דגך
וראשית גו חלפן דוח' ודר וערביה ואס כן מה תרומה בארץ חין בחונה
לארץ לא אף ראשית הגו כן אבל תמנות דלא חתקוס נהגו דלא כד' חלפתי •
וכד' חלפתי בראשית הגו ולחו מטעמיה • וקסא על מה סכתו דרות
סלנו כד' חלפתי בתמנות • והרמב"ם ז"ל כדי לקיים מהנהג דמתנגן
סל יסחל' חרס כספ דכככל ובתקומות דכחמה לארץ הסמוכים לארץ
סתקנו כסס כחמיס לנהגו כסס תרומה ומעשרות סתקנו להס לפת להס